

Kategorie: Výrok Velkého bratra

Vítěz za rok 2023: Europol za výrok svého zástupce podporující plošné shromažďování obsahu komunikace všech lidí v Evropě:

„Všechny údaje jsou užitečné a měly by být předávány orgánům činným v trestním řízení. Centrum EU by nemělo provádět žádné filtrování, protože i nevinný snímek může obsahovat informace, které by mohly být v určitém okamžiku užitečné pro orgány činné v trestním řízení.“

To podle zjištění investigativních novinářů ze září 2023, prohlásil zástupce Europolu na schůzce se zástupci Evropské komise v létě 2022. Komise prozatím selhává ve svém úsilí protlačit legislativu, jenž by za účelem vyhledávání škodlivého obsahu vedla k plošnému pročešávání komunikace nebo cloudových úložišť.

Nařízení, kterým se stanoví pravidla pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu, je známé též jako CSAM (Child Sexual Abuse Regulation). Z důvodu četných nebezpečí, které by realizace návrhu znamenala pro soukromí naší komunikace, byl však text četnými kritiky záhy překřtěn na "ChatControl". Poskytovatelé aplikací a platforem pro komunikaci, ale například i provozovatelé cloudových úložišť, by totiž dle něj měli mimo řady jiných povinností i aktivně sledovat komunikaci uživatelů a hlásit nalezenou dětskou pornografii nebo sexuálně laděnou komunikaci mezi dospělými a dětmi.

Smělý plán vyvolal zděšení mezi odbornou i laickou veřejností. Je totiž neproveditelný, aniž by bylo radikálně a invazivně narušeno soukromí. Vedle otázek soukromí upozorňovali kritici též na bariéry legislativní či technologické. Vystaly pochopitelně i otázky týkající se proporcionality: je skutečně masivní dohled a pročešávání veškerého obsahu na internetu tou správnou cestou, jak zamezit nesporně existujícím problémům týkajících se zneužívání dětí a šíření dětské pornografie. Svůj nesouhlas vyjádřily v celkovém úhrnu vyšší desítky odborných organizací i institucí z celé Evropy.

Jedním z argumentů v diskuzi byly i obavy z toho, že se podobný systém plošné kontroly komunikace v budoucnu promění ve snadno zneužitelnou infrastrukturu, která nebude sloužit jen jako lapač dětské pornografie, ale obecně všeho, co zrovna represivní složky vyhodnotí jako škodlivé: včetně například politické opozice či představitelů občanské společnosti kritických k vládě.

Tento argument se ukázal jako až děsivě opodstatněný v září 2023, kdy trojice novinářů v článku zveřejněném na serveru BalkanInsight odhalila, že právě takové plány, tedy využít bez jakékoliv uchovávat pro budoucí využití všechny sesbíraná komunikační data, protože se *někdy můžou hodit*, zmínil na jedné ze schůzek zástupce Europolu. Europol na schůzce konkrétně požádal o neomezený přístup k údajům získaných z detekce a skenování komunikace a o to, aby nebyly stanoveny žádné hranice pro použití těchto údajů – navrhl zároveň, aby se odhalování rozšířilo i na další oblasti trestné činnosti mimo CSAM.

Europol se jako jedna z agentur Evropské unie zabývá primárně prevencí a potíráním organizované trestné činnosti a zajišťováním spolupráce mezi členskými státy. Současně je ale opakovaně kritizován za sběr obrovského objemu dat o evropských občanech bez právního důvodu. V roce 2022 takto úřad Evropského inspektora pro ochranu osobních údajů nařídil Europolu likvidaci uchovávaných dat, která neměla žádnou spojitost s trestnou činností.

Dlouhodobým zastáncům soukromí může tento výrok dát vzpomenout podobnému heslu z éry Edwarda Snowdena, které razil bývalý důstojník americké zpravodajské služby NSA Keith

B. Alexander: *“Než hledat jehlu v kupce sena, posbírejte radši tu kupku. Všechno posbírejte, označte a uložte... A ať budete hledat cokoliv, najdete to tam.”*

Evropský parlament kritizovaný návrh na konci roku 2023 jasně odmítl a jednání by tak měla podle posledních informací pokračovat nejdříve na podzim 2024. Jen před pár týdny, v únoru 2024, se navíc vyjádřil i Evropský soud pro lidská práva, podle kterého je jakékoliv ohrožení šifrované komunikace kvůli chat control nezákonné.

Zdroje:

- <https://www.e15.cz/technoverse-filipa-zelenky/vsechny-udaje-jsou-uzitecne-europol-chce-sledovat-vasi-komunikaci-bez-omezeni-1410809>
- <https://balkaninsight.com/2023/09/29/europol-sought-unlimited-data-access-in-online-child-sexual-abuse-regulation/>
- https://www.edps.europa.eu/data-protection/our-work/publications/investigations/edps-orders-europol-erase-data-concerning_en
- <https://edri.org/our-work/most-criticised-eu-law-of-all-time/>
- <https://www.eureporter.co/world/human-rights-category/european-court-of-human-rights-echr/2024/02/14/european-court-of-human-rights-bans-weakening-of-secure-end-to-end-encryption-the-end-of-eus-chat-control-csar-mass-surveillance-plans/>
- https://www.washingtonpost.com/world/national-security/for-nsa-chief-terrorist-threat-drives-passion-to-collect-it-all/2013/07/14/3d26ef80-ea49-11e2-a301-ea5a8116d211_story.html
- <https://www.lupa.cz/clanky/kratke-vlny-pravo-sifrovat-ve-svetle-rozhodnuti-evropskeho-soudu-pro-lidska-prava/>
-